

Zrozumienie wpływu operacji wyłonięcia stomii na nastolatka i jego rodzinę

Operacja wyłonięcia stomii ma ogromny wpływ zarówno na dziecko, jak i na jego rodzinę. Cała rodzina doświadcza zmiany w swoim codziennym życiu, a wpływu tej zmiany nie można lekceważyć.

Jest to drugi artykuł z serii dwóch artykułów, z których oba opierają się na opublikowanych w 2018 roku wytycznych dotyczących najlepszych praktyk w zakresie pielęgnacji stomii u dzieci¹. Niniejszy artykuł analizuje, w jaki sposób operacja wpływa na nastolatka i ich rodziny oraz co Ty, jako pracownik ochrony zdrowia, możesz zrobić, aby dostosować swoje podejście pielęgniarstwa do potrzeb tej szczególnej grupy dzieci.

Sprawdź *Opieka stomijna w pediatrii. Globalne wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w opiece nad noworodkami, dziećmi i młodzieżą ze stomią.*

Pielęgnacja stomii u dzieci jest nadal stosunkowo słabo opisaną dziedziną, a literatura i badania na jej temat są nieliczne. Aby dostarczyć więcej informacji na ten temat, międzynarodowa grupa ekspertów w dziedzinie pielęgnacji stomii u dzieci - Globalny Zespół Doradczy Pielęgniarek Stomijnych w Pediatrii (GPSNAB) - opracował wytyczne dla pracowników służby zdrowia. Wytyczne obejmują pełne spektrum opieki stomijnej nad dziećmi, od rozpoznawania wskazań do wyłonięcia stomii po radzenie sobie z emocjonalnym wpływem operacji wyłonięcia stomii. Aby uzyskać kopię wytycznych, odwiedź stronę [Coloplast Professional](https://www.coloplast.com/professional)

Okres dojrzewania

Charakterystyka tego etapu rozwoju

Lata młodzieńcze charakteryzują się dążeniem nastolatków do autonomii i niezależności. Nastolatki przywiązują dużą wagę do swojego wyglądu i zaczynają rozumieć swoją seksualność.

Emocjonalny wpływ operacji wyłonięcia stomii

Wyłonięcie stomii w okresie dojrzewania może mieć druzgocący wpływ na samoocenę nastolatka, zwłaszcza w społeczeństwie, które koncentruje się na wizerunku ciała, higienie i wyglądzie. Oprócz radzenia sobie z praktycznymi aspektami życia ze stomią, nastolatki muszą także radzić sobie z fizycznymi, seksualnymi, psychologicznymi i społecznymi skutkami operacji. W poniższych sekcjach opisano każdy z tych obszarów i sposoby reagowania na nie przez nastolatków.

- **Problemy fizyczne**
Najczęstszą przyczyną wyłonięcia stomii u nastolatków jest nieswoiste zapalenie jelit (IBD). Po operacji nastolatki mogą doświadczyć przyspieszonego wzrostu i dojrzewania płciowego. Nastolatki, które są już dojrzałe płciowo, mogą doświadczyć regresji w ostrych okresach choroby. U dorastających dziewcząt może dojść do zaniku rozwoju piersi, a u chłopców do zmniejszenia siły mięśni.

1. "Opieka stomijna w pediatrii. Globalne wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w opiece nad noworodkami, dziećmi i młodzieżą ze stomią."

- **Obawy natury seksualnej**
Nastolatkom ze stomią kładą duży nacisk na akceptację swojego ciała. Mogą mieć trudności z zaakceptowaniem nowego wizerunku swojego ciała i czuć, że nie są już atrakcyjni seksualnie. Mogą również obawiać się, że ich zdolności seksualne uległy zmianie. Niektórzy zareagują na te obawy zaprzeczeniem, unikając tematu seksu i odmawiając postrzegania siebie jako istot seksualnych. Inni będą szukać kontaktu seksualnego i interakcji, aby udowodnić sobie, że nadal są pożądanymi seksualnie.
- **Obawy natury psychologicznej**
Wpływ na psychikę będzie różny w zależności od okoliczności towarzyszących operacji wyłonienia stomii u nastolatka. Jeśli stomia jest tymczasowa, nastolatkom łatwiej jest się do niej przystosować niż w przypadku wyłonienia stomii na stałe. Reakcje emocjonalne mogą wahać się od złości do smutku, od desperacji do zaprzeczania. Niektórzy nastolatki rozwijają mechanizmy obronne, aby poradzić sobie z utratą kontroli nad swoimi funkcjami wydalniczymi. Niektórzy mogą odmawiać uznania swoich ograniczeń, próbując robić więcej niż powinni lub zachowując się tak, jakby w ogóle nie mieli stomii. Może to być sposób na ponowne potwierdzenie swojej niezależności i przeciwstawienie się autorytetowi, z których wszystkie są częścią doświadczenia nastolatków.
- **Obawy społeczne**
Operacja wyłonienia stomii wpływa na interakcje społeczne nastolatków zarówno w rodzinie, jak i poza nią. W kręgu rodzinnym nastolatki mogą mieć poczucie, że różnią się od innych i obawiać się odrzucenia. Mogą czuć, że są ciężarem dla swojej rodziny i że nie mają żadnej wartości. Poza rodziną nastolatki ze stomią mogą obawiać się reakcji rówieśników. Zmagają się z tym, czy powiedzieć innym o swoim stanie, obawiając się zdrady i późniejszego ostracyzmu. Ich choroba i operacja oznaczają, że muszą opuszczać wiele zajęć szkolnych, co może dodatkowo przyczyniać się do poczucia izolacji i opuszczenia.
- **Wpływ na rodziców**
Niektórzy rodzice reagują nadopiekuńczością wobec dziecka. Często rodzice nastolatków z chorobą Leśniowskiego-Crohna i wrzodziejącym zapaleniem jelita grubego spędzają tak dużo czasu z chorym dzieckiem, że po wyłonieniu stomii mają trudności z pozwoleniem synowi lub córce na samodzielność. Inni rodzice będą nadmiernie wspierać autonomię nastolatka.

- **Podejście pielęgniarskie**
Dzielenie się wiedzą i komunikacja to dwa najważniejsze narzędzia w pracy z nastolatkami. Przed operacją można pomóc, przekazując krok po kroku informacje dotyczące zabiegu, badań i stomii. Opowiedz, jak będzie wyglądał proces adaptacji po operacji. Używaj materiałów wizualnych oraz abstrakcyjnych i teoretycznych wyjaśnień, aby pomóc im lepiej zrozumieć ich stan.
Młodzież ze stomią potrzebuje kogoś, na kim może polegać, kogoś, kto nie będzie ich osądzał i kogoś, kto da im czas na przetworzenie tego, co się dzieje. Ty możesz stać się taką osobą. Chociaż zapewnianie wsparcia emocjonalnego jest kluczową częścią twojej roli, musisz także być w stanie rozpoznać swoje ograniczenia i umieć skierować do psychologa, gdy nastolatek wykazuje oznaki lęku lub depresji.

Opieka nad nastolatkami ze stomią wymaga cierpliwości, dyspozycyjności i szacunku dla ich zdolności adaptacyjnych. Wiąże się z akceptacją tego, kim są, bez osądzania, a czasem nawet pomimo ich postawy i zachowania. Przede wszystkim chodzi o to, by pomóc im dostosować się do nowego stanu i zalecić odpowiedni sprzęt stomijny, który będzie niezawodny, wygodny, dyskretny i bezpieczny.

„Okres dojrzewania to zazwyczaj czas zawirowań. Wielu uważa go za strefę wojny - czas i miejsce w życiu naznaczone otwartym buntem i negatywizmem. W rzeczywistości nastolatki, o których mowa, mogą wykazywać rozsądne fizyczne i psychiczne bóle związane z dorastaniem”.
- Katherine Jeter, 1982

Praca z młodzieżą z wyłonią stomią

Co robić?	Jak to zrobić?
Staraj się zrozumieć, nie oceniając	Przed spotkaniem z nastolatkiem zapoznaj się z jego wiekiem i poziomem dojrzałości. Pamiętaj, że nastolatki mogą reagować szerokim wachlarzem emocji. Daj im do zrozumienia, że rozumiesz ich uczucia i zachęcaj do ich wyrażania.
Szanuj ich intymność i zajmuj się kwestiami związanymi z seksualnością	Ważne jest, aby omówić z nimi tematy antykoncepcji i zabezpieczania się. Im bardziej uda Ci się nawiązać otwartą, opartą na zaufaniu relację z nastolatkiem, tym łatwiej będzie omówić z nim te delikatne tematy i pomóc mu w utrzymaniu pozytywnego wizerunku ciała.
Pomóż im interpretować reakcje innych i radzić sobie z nimi	Nastolatki nie zawsze rozumieją, dlaczego ich rodzice reagują tak, a nie inaczej. Możesz pomóc im rozszyfrować zachowanie rodziców, wyjaśniając, dlaczego mogą być nadopiekuńczy lub nieufni. Niektórzy nastolatki będą odczuwać potrzebę podzielenia się z rówieśnikami tym, przez co przechodzą. Pracuj z nimi, aby pomóc im znaleźć odpowiedni poziom otwartości i przygotować ich na szeroki zakres reakcji, które mogą otrzymać. Zaproponuj, wybór zaufanego przyjaciela do zwierzeń.
Rozpoznaj czy potrzebują wsparcia	Nastolatki ze stomią mogą mieć poczucie, że są jedynymi osobami w takiej sytuacji. Dlatego tak ważne jest zapoznanie ich z innymi nastolatkami ze stomią. Dzięki temu zyskują sieć kontaktów, z którą mogą dzielić się swoimi obawami i wymieniać pomysły. Poznanie innych nastolatków, którzy z powodzeniem radzą sobie ze stomią, da im nadzieję, która jest niezbędna do optymalnego przystosowania się.
Zwróć uwagę na oznaki depresji lub niepokoju.	Możesz stać się powiernikiem nastolatka, więc ważne jest, abyś zwracał uwagę na wszelkie oznaki lęku lub depresji i był gotowy poprosić o konsultację psychologiczną jeśli zajdzie taka potrzeba.
Pomóż im zaplanować życie ze stomią	Okres dojrzewania to zwykle czas, w którym nastolatki zaczynają planować przyszłość. Twoją rolą jest pomaganie im w wyznaczaniu realistycznych celów, które odzwierciedlają ich możliwości i ograniczenia. Pomóż im uniknąć pułapek, takich jak zaprzeczanie lub wyolbrzymianie swoich ograniczeń.

Więcej informacji na temat emocjonalnego wpływu operacji wyłonięcia stomii u młodszych dzieci można znaleźć w pierwszym artykule z tej serii.

Więcej praktycznych wskazówek i wytycznych związanych z pielęgnacją i edukacją na temat stomii u dzieci można znaleźć w publikacji "Opieka stomijna w pediatrii. Globalne wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w opiece nad noworodkami, dziećmi i młodzieżą ze stomią." Kopię można pobrać ze strony [Coloplast Professional](#)